

HE LLEGIT  
NO SÉ ON

EVA  
PIQUER



## Els cors estan fets per ser trencats

Malgrat la col·lecció de desenganys que solem acumular, seguim buscant l'amor com si encara creguéssim en els finals feliços

### Tant les històries que expliquem com l'amor són un mitjà i no pas un fi

T'estimo, diu en Connell. "Els ulls de la Marianne es tornen a omplir de llàgrimes, i els tanca. Fins i tot quan el recordi, trobarà aquest moment insuportablement intens, i n'és conscient ara mateix, mentre passa. No s'ha considerat mai digna de ser estimada per ningú. Però ara té una nova vida, i aquest n'és el primer moment".

És una escena de la novel·la *Gent normal*, de la irlandesa Sally Rooney, publicada per Periscopi amb traducció d'Ernest Riera. Una història contemporània d'amor i classes socials que algú va córrer a etiquetar com la primera gran novel·la *mil·lennial* (quin llast, aquestes etiquetes) i que també enganxa i reconforta i estimula i commou, en dono fe, els lectors de generacions anteriors.

El que tenen en comú les històries que expliquem i l'amor és que són un mitjà i no pas un fi, afirma Jeanette Winterson a l'assaig breu *Love* (Penguin Random House, 2017). És obvi, diu l'autora anglesa, que la ficció, a diferència de la mentida, pot ser una manera d'arribar a una veritat més profunda. "Però no és tan evident que la història mateixa sigui un mapa en lloc d'una destinació. I això és el que les històries comparteixen amb l'amor. L'amor és un mitjà, no pas un fi. L'amor és un mapa, no pas una destinació. És per això que no existeix el «van ser feliços per sempre més». És per això que el cinquè acte de les comèdies de Shakespeare se'ns fa poc confortable. Perquè sabem que, després de la resolució, el que vindrà és



una altra obra, un altre viatge. L'amor és el tros visible d'un mapa doblegat".

Durant el confinament (que bé, poder-ne parlar en passat) vaig aconseguir fer una mica d'exercici gràcies a un amic que em guiava via WhatsApp des del seu terrat. Per reforçar els músculs dels braços, el Pau em feia alçar pesos. I ja em tens improvisant un pes amb una olla plena de llibres de tapa dura. Al cap d'uns dies em vaig fer un esquinç intercostal que es feia notar cada cop que respirava, és a dir, a totes hores. Malgrat haver-ne sortit escaldada, vaig reincidir. Em vaig comprar unes peses (soc tan poc original que al Decathlon s'havien exhaurit) i vaig seguir fent les sèries d'exercicis guiats a distància. "Estimar-te és com aixecar una pedra pesada -escriu Jeanette Winterson a la novel·la *The Powerbook*-. Seria més fàcil no fer-ho, i no tinc clar per què ho estic fent".

### La necessitat genèrica d'estimar és sempre prèvia a l'amor concret

Els cors, diu Winterson, estan fets per ser trencats. Forma part del disseny de l'òrgan. Des d'una visió menys fatalista podríem dir que les persones estan fetes per estimar, i és per aquest imperatiu del disseny humà que hi ensopeguem ara i adés, amb la pedra de l'amor. Confonem sovint el fet d'estar predestinats a estimar amb el fet d'estar predestinats a estimar una persona concreta. Quan ens enamorem, ens resulta impossible acceptar que hem coincidit per atzar amb la persona en qui de cop ho projectem tot, i mil i un detalls ens empenyen a confirmar una intuïció supersticiosa: que estem fets l'un per a l'altre.

"El fatalisme romàntic és sens dubte un mite i un miratge, però aquest no és un motiu per foragitar-lo -raona Alain de Botton a l'assaig *Del amor* (RBA)-. Els mites poden adquirir una importància que va més enllà del seu missatge principal". Gràcies al fatalisme romàntic, ignorem la idea que la necessitat d'estimar és sempre prèvia al nostre amor per algú en particular. Elegim una persona dins dels límits marcats per la vida que fem i la gent que co-neixem, però en plena màgia de l'enamorament ens costa acceptar que si haguessin variat els límits ens hauríem enamorat d'algú diferent, i avall.

Els vaivens del cor ens brinden moments insuportablement intensos en tots sentits. I complicats. "Escriure -conclou Jeanette Winterson- és la millor manera que conec per parlar de la cosa més difícil que conec: l'amor". ♦♦



MINÚCIES  
JORDI LLOVET



## Hölderlin

Beethoven, Hölderlin i Hegel van néixer el mateix any, el 1770, però el món sembla que només celebri, i encara, el músic nascut a Bonn. De fet, a Catalunya Música, on no paren de xerrar i on costa molt de sentir una simfonia completa, de qui sigui -ara és com el *Reader's Digest*, sempre passatges solts i una barreja completament heteròclita i arbitrària de compositors-, amb prou feines estan retransmetent grans obres de Beethoven. Segurament a Alemanya els festiven tots tres, perquè és un país que té memòria cultural a més de tenir-la històrica, i ja fan bé. Però aquí no hem vist que es parli ni de Hegel ni de Hölderlin, essent el primer el més alt representant de la filosofia idealista alemanya, i el segon el poeta més gran de l'Alemanya clàssica i romàntica.

Hölderlin va néixer a Suàbia, va estudiar en diverses institucions entre laiques i religioses en aquella mateixa comarca, i l'any 1806 va perdre progressivament el seny. Un fuster que, pel que diuen els biògrafs i els historiadors, llegia Kant (!), el va acollir a casa seva, a Tübingen, el lloc en què Hölderlin havia estudiat de jove, a la també famosa Stift, en companyia no solament de Hegel, sinó també de Schelling, que era cinc anys més jove. Entre els tres perfilen a la perfecció el període de les lletres alemanyes que oscil·la entre el classicisme -tan preuat per Goethe, en especial després del seu viatge a Itàlia- i el romanticisme. Va viure la meitat de la vida en una petita estança pentagonal, a l'època, a la torre que hi havia adossada a la casa i obrador del fuster. Goethe el va menystenir perquè tenia aversió a les efusions sentimentals que va llegir a la novel·la *Hiperió, o l'eremita a Grècia*.

Després d'un temps en què Heine li va passar al davant perquè és un poeta més popular i més fàcil, i perquè sempre ha agradat a la gent d'esquerres més que el pietós Hölderlin, aquest va començar a ser considerat el poeta en majúscules que ara ja sabem, entre altres coses gràcies als comentaris -per desgràcia, esbiaixats- que va fer-ne Heidegger els anys 1930 i 1940. A Catalunya, malgrat que va ser una font d'inspiració per a Riba i Viñoli (via Rilke, o directament), i malgrat que se n'han editat els *Himnes*, les *Elegies* o *Hiperió*, continua sent un desconegut. Ve't aquí una bona ocasió, el 250è aniversari del seu naixement, per parlar-ne i llegir-lo. ♦♦

## AIXÒ NO CAL DIR-HO

### Els misteris no arriben sols

JAVIER  
PÉREZ  
ANDÚJAR



Fa uns dies va morir l'actor barceloní Pepe Martín, el mític protagonista de l'adaptació televisiva d'*El comte de Montecristo*, i tot seguit vaig sentir una gran melancolia, ja que m'hauria agradat anar-me'n a París, encara que fos disfressat com el personatge de la novel·la. No hi ha ciutat més misteriosa que París, vull dir des d'un punt de vista "exclusiu", per al·ludir a una vella cançó de Radio Futura. Tal exclusivitat ve donada pel més fulletonesc dels escriptors de fulletons, Eugène Sue. Contemporani de Dumas pare, Sue també va captivar les classes populars, encara que si Dumas donava mosques i evasions de presons Sue trobava l'evasió en la ciutat, i així encisava els lectors amb històries dels més sòrdids carrerons de París.

L'evasió només conforma els que ja se n'han sortit. A *Les mystères de Paris*, de Sue, hi vaig arribar indirectament, arran de la lectura d'*Els miserables*, de Victor Hugo. La cultura acadèmica és una manera d'accedir a la cultura popular. Potser, i no me'n recordo, abans ja havia vist *Los misterios de París* a la tele, a les adaptacions d'un programa que es deia *La novela*. En van fer una versió amb Terele Pávez i Álvaro de Luna, dos actors que van ajudar a crear un contrainmaginari col·lectiu, de la mateixa manera que els personatges de la novel·la de Sue són el contrainmaginari dels protagonistes d'*Els miserables*. La missió del contrainmaginari, més que treballar per a l'enemic, és treballar per l'inacceptable.

M'explico. Aquells mateixos dies, Álvaro de Luna es feia molt famós amb el personatge de l'Algarrobo a la telesèrie *Curro Jiménez*, acabada d'estrenar. En aquest cas, però, el seu personatge anava a favor de l'imaginari i no pas en contra. Tot és política. El protagonista, que donava títol al serial, és a dir, l'actor Sancho Gracia, era un galant, igual que ho era el president del govern, Adolfo Suárez, també acabat d'estrenar. I així com l'un posava de cap per avall el seu entorn (hi va haver un capítol que es deia *En la sierra mandoyó*), l'altre també havia revoltat el seu àmbit natural, el règim franquista, amb la reforma política. La setmana vinent parlarem dels nous misteris. ♦♦

